

Hr. Urmas Reinsalu
Minister
Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a
15191 Tallinn
Urmars.reinsalu@just.ee
info@@just.ee

Arvamus tehnovõrkude talumistasu eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta

Meie 30.05.2016 kiri nr 13/16

Lugupeetud Urmas Reinsalu,

Olete esitanud 2.05.2016 Eesti Erametsaliidule arvamuse küsimiseks tehnovõrkude talumistasu eelnõu väljatöötamise kavatsuse (edaspidi VTK). Täname kaasamise eest talumistasude eelnõu väljatöötamise kavatsuse koostamisse. Esitame Eesti Erametsaliidu arvamuse tehnovõrkude talumistasu eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta.

Riigikohus on hetkel kehtivad talumistasud tunnistanud põhiseadusega vastusolus olevateks ning rohkem kui kolm aastat pärast kõrgema kohtu otsust puudub endiselt meetodika õiglase talumistasu väljaarvutamiseks. Tehnovõrkude talumistasude määrade puudumine on maaomanikud pannud olukorda, kus omandile, mis asub tehnorajatiste kaitsevööndis tuleb pigem peale maksta. Eriti väljendub see metsamaa osas, kus kogu tehnovõrkude kaitsetsooni ulatuses omanik ei saa maad metsamajandamiseks kasutada. Kogu riigi metsi läbivate liinikoridoride pindala moodustab 30 429 ha ja s.o 38% liinikoridoride pindalast.¹ Sellest ca 40,7 % on RMK haldusalasse kuuluvad riigimetsad.

Eesti Omanike Keskliidu, Eesti Erametsaliidu ja Talumiskohustusega Omanike Liidu 17.08.2015 kohtumisel Justiitsministeeriumis jõudsime ühistele seisukohtadele, et:

a) Talumistasud tuleb kehtestada kõigile maaomanikele ühetaoliselt, olenemata maa omandamise viisist. b) Tasu peab sisaldama kahte elementi – maamaksu ning saamatajäänud tulu kompenseerimist.

Kohtumise järgselt kinnitasite, et omanikud peavad saama trasside eest õiglast hüvitist.

¹ Metsi läbivate elektriliinitrasside puitse biomassi tootmine. Eesti Maailikool, Metsandus- ja Maehitusinstituut, Metsatööstuse osakond. Magistritöö metsatööstuse erialal. Tartu 2013. Marti Samsonov.

Oleme seisukohal, et õiglane hüvitis maaomanikule sisaldab:

- 1) tehnovõrkude aluse maa maamaksu kompenseerimist;
- 2) tehnovõrkude alusel metsamaal saamata jäänud tulu kompenseerimist.

VTK-s sisaldub vastuolu kitsenduse sisulise ja ruumiliste ulatuse vahel. Probleem esineb metsaaladega, kus liinikaitsetsoonis on metsa läbiva elektriliini ala kaitsevööndi maad eraldi kõlvikuna katastrisse kantud st mitte metsamaana. VTK lk 9 on täpsustatud, et kitsenduste ruumilise ulatuse määramisel arvesse võetava sihtotstarbe ja kõlvikute osas tuleb arvestada asjaoludega, et katastris on ajaliselt staatilised ning erinevate põhimõtete alusel moodustatud kõlvikutega katastriüksused. Näiteks, kui esialgu moodustati katastriüksused nii, et metsa läbiva elektriliini kaitsevööndi maad eraldi kõlvikuna katastrisse ei kantud, st kogu maa on katastris metsamaa kõlvik, siis 2004. a paiku hakati kõlvikuid moodustama põhikaardi andmete alusel, mis tähendab et metsa läbiva elektriliini kaitsevööndi maa, mis varem oleks kantud katastrisse metsamaa kõlvikuna, kanti nüüd katastrisse muu maa või loodusliku rohumaa kõlvikuna. Tagatud peab olema, et kõik maaomanikud olenemata VTK-s kirjeldatud kitsenduste ruumilise ulatuse määramise aluseks oleva kinnistu kõlvikulise koosseisu määramise ajas muutunud praktikast, saaksid hüvitise määramisel koheldud võrdselt.

Eeltoodust lähtuvalt oleme seisukohal, et näiteks metsamaa puhul, millel asub tehnorajatist on võimatu tulenevalt VTK kitsenduste ruumilise ulatuse määratlusest maksta talumistasu kõigile metsamaa omanikele õiglastel alustel, kuna maakatastris on erinevate põhimõtete alusel moodustatud katastriüksused. Näiteks maal, millel on sihtotstarbeline kasutamine tehnovõrgu talumise kohustuse tõttu oluliselt kitsendatud, loetakse kitsenduse sisuliseks ulatuseks 100 %, kuid tulenevalt VTK-s sisalduvast vastuolust kitsenduse sisulise ja ruumiliste ulatuse vahel, makstakse sel juhul ühes ja samas olukorras olevale maaomanikule siiski tehnovõrkude talumistasu erinevas suuruses, sõltuvalt sellest, milliste põhimõtete alusel moodustati kõlvikutega seotud katastriüksused sellel kinnistul. Seega hüvitise diferentseerimine lähtuvalt kinnistu kõlvikulise koosseisu määramise ajas muutunud praktikast ei ole antud juhul kuidagi põhjendatud ega too kaasa metsamaa omanike võrdset kohtlemist hüvitise määramisel. Eelkirjeldatud vastuolu lahendaks, kui tehnovõrkude talumistasu eelnõu väljatöötamise kavatsusse ja eelnõusse sisse kirjutada, et mõlemale poole liinitrassi jääva metsamaa korral loetakse liini tõttu muuks lagedaks alaks muudetud ala võrdseks metsamaaga.

Kokkuvõtteks juhime tähelepanu asjaolule, et kui tehnorajatist rajatud ei oleks, kasvaks tehnorajatise kaitsetsoonis mets ja omanik majandaks oma metsa ning saaks tulu. Kui põllumaal haritakse maad ka liini all ja välja jääb harimisest ainult elektriliini poste ümbritsev tükk alast, siis metsa puhul jääb tootmisest täielikult välja liini kaitsetsoon. Seega, kui liini ei oleks, siis kasvataks omanik sellel kohal metsa ja saaks tulu. VTK-s välja pakutud 5% maksustamishinnast on siinjuures üliväike summa saamata jääva tulu kõrval, mis vastavalt

2014. aastal Eesti Maaülikooli uurimuse „Erametsade majandamise 2012.a kattetulu arvutamine ja analüüs“ uurimuse² kohaselt on 138 eurot metsamaa hektari kohta.

Eesti Erametsaliidu ettepanek on võtta metsamaal saamata jäänud tulu kompenseerimisel talumistasude arvutamise aluseks metsade majandamise 3-5 aastase perioodi keskmine kattetulu (€/ha/aastas).

Lugupidamisega,

Ants Erik

/ allkirjastatud digitaalselt /

MTÜ Eesti Erametsaliit,
juhatuse esimees

² Erametsade majandamise 2012.a kattetulu arvutamine ja analüüs. Eesti Maaülikool. Tartu 2014. URL: http://www.eramets.ee/wp-content/uploads/2013/01/erametsanduse_kattetulu_2012.pdf, 27.05.2016.